

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.182/2024/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. november hó 12. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntette és más bűncselekmény miatt Terhelt3 III.r. vádlott ellen indult büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék 2024. március 12. napján kihirdetett 24.B.140/2023/58. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott terhére rótt költségvetést károsító bűncselekmény helyes megnevezése bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntette.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 1 (egy) évre, a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Terhelt1 és 6 társa ellen a Nógrád Vármegyei Főügyészség B.154/2013/99. BTÖ. szám alatt különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntette és más bűncselekmény miatt nyújtott be vádiratot a Balassagyarmati Törvényszék előtt 2023. augusztus 28-án, amelyben Terhelt3 III. rendű vádlott tekintetében az előkészítő ülésen való tárgyalásról lemondás esetére 1 év 9 hónap - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetést indítványozott.

[2] A Balassagyarmati Törvényszék a 2024. március 12. napján tartott előkészítő ülésen Terhelt3 III. rendű vádlottat bűnsegédként, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétsége [Btk. 345. §] miatt halmazati büntetésül 1 év 9 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását három év próbaidőre felfüggesztette, a vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés

utólagos elrendelése esetén a büntetés kétharmad részének - legkevesebb három hónap - kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható, továbbá kötelezte III. rendű vádlottat az eljárás során felmerült 1155 Ft állam javára történő megfizetésére.

[3] Az ítélet ellen III. rendű vádlott és védője enyhébb büntetés, rövidebb tartamú szabadságvesztés, illetve a rövidebb tartamú próbaidő megállapítása irányulóan nyújtott be fellebbezést.

[4] A védő fellebbezésének részletes írásbeli indokolásában leszögezte, hogy az eljárás nem tárt fel olyan körülményt, amelyből arra lehetne következtetni, hogy védencének a bűncselekmény elkövetéséből bármely vagyoni haszna keletkezett volna.

[5] Az elkövetési körülmények között értékelendő, hogy védence nagy betegszámú körzetben, vegyes háziorvosi praxisban, továbbá emellett egyéb egészségügyi intézményekben is dolgozik főként ügyeleti rendben, a háziorvosi rendelésen túli időpontban. Ez a kétséget kizáróan feszített munkarend nyilvánvalóan megkönnyíthette, hogy belesodródjon a bűncselekmény elkövetésébe, valószínűleg a következményeket sem mérte fel, vagy legfeljebb eshetőleges szándéka valószínűsíthető.

[6] Hivatkozott arra, hogy a vádban tettesként megjelölt, védencéhez köthető I. rendű vádlottal szembeni 2 év tartamú szabadságvesztésre irányuló ügyészi indítvány közel azonos a III. rendű vádlottal szemben az ítéletben meghatározott mértékre.

[7] Tekintettel az elkövetési körülményekre, és különösen védence bűnsegédi magatartására a vele szemben kiszabott büntetés nem tükrözi kellően az egyes elkövetők bűncselekményben betöltött szerepét, és a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrányban való közreműködésüket, mindezek alapján a III. rendű vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés tartama az ítélettel szembeni belső arányosság követelményeknek sem felel meg.

[8] A büntetés kiszabása körében utalt az állandósult bírói gyakorlatra, sérelmezte, hogy védence büntetlen előéletét a bíróság nem értékelte, e körülmények között továbbá az időmúlást nagyobb súllyal indokolt értékelni.

[9] A védő a beadványhoz csatolt orvosi iratok alapján új körülményként hivatkozott arra, hogy a vádlott súlyos betegségben szenved, így diabéteszben és az ebből eredő szemészeti problémákban.

[10] Álláspontja szerint a költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottsága nem vehető figyelembe súlyosítóként, mert az elkövetési időhöz képest a tizennégy évvel későbbi elítélés időszakában tapasztalható bűncselekmények elszaporodottsága - figyelemmel arra is, hogy az időmúlás vádlottnak nem felróható - nem értékelhető a terhelt terhére. Az elkövetés körülményei, a vádlotti beismerés, megbánás, a büntetlen előélet, továbbá a társadalmilag hasznos tevékenysége és megbecsültsége alapján indokolt enyhébb büntetés kiszabása.

[11] A vádlott bűnsegédi alakzatára tekintettel a védő hivatkozott arra, hogy a Btk. 82. § (4) figyelembevételével lehetőség van arra, hogy a 82. § (2) soron következő pontja alapján került kiszabásra büntetés.

[12] Mindezek alapján elsődlegesen pénzbüntetés kiszabására tett indítványt, másodlagosan pedig egy évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés és a próbaidő tartamának csökkentését kérte, az ítéletben megjelölt enyhébb végrehajtási fokozat meghatározása mellett. A főügyészégi állásponttal szemben az előzetes mentesítés törvényi feltételek adottak voltak és annak alkalmazása, figyelemmel a bírói gyakorlatra is indokolt volt.

[13] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.247/2024. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Megállapítva, hogy a fellebbezések tanácsulésen történő elbírálásának a Be. 598. § (2) bekezdés első fordulata szerinti feltételei fennállnak nyilvános ülés kitűzését nem indítványozta. Utalt továbbá arra, hogy a bejelentett fellebbezések kizárólag a kiszabott büntetés mértékét sérelmezik ezért a másodfokú eljárásban a felülbírálat terjedelme korlátozott.

[14] Megállapította, hogy a törvényszék az eljárási szabályokat megtartotta, hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem vétett. III. rendű vádlottat a büntetés bűnösség előkészítő ülésen történő beismerésének és e beismerő nyilatkozat elfogadásának jogkövetkezményére kellően kioktatta, majd az előkészítő ülés jellegére figyelemmel kihallgatta. A vádlott részletes vallomást nem tett, azonban a váddal egyezően beismerte bűnösségét a terhére rótt bűncselekmények elkövetésében, beszámítási képességében illetően ésszerű kétely nem mutatkozott, beismerő nyilatkozatát az eljárás iratai alátámasztják. Mindezek alapján a törvényszék a Be. 504. § (2) bekezdés a) - c) pontban foglalt feltételek fennállása mellett törvényesen járt el.

[15] Az ítéleti tényállás megalapozottsága a Be. 591. § (2) bekezdés alapján nem vizsgálható, a vádlott felmentésére, vele szemben az eljárás megszüntetésére okot adó körülmény az ügyiratok alapján nem állapítható meg.

[16] A bűnösségre vont következtetés okszerű, a bűncselekmények minősítése törvényes, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett.

[17] A vádlott tekintetében a büntetés kiszabása során figyelembe veendő körülményeket helyesen rögzítette, és a büntetés kiszabás elveit szem előtt tartva - figyelemmel a halmazati büntetési tételkeretre - a büntetési céloknak megfelelő, törvényes büntetést szabott ki. Helytállóan utalt arra, hogy a személyi körülmények megalapozottá teszik a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztés alkalmazását, a vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítésére nincs törvényes indok. Az ügyészi álláspont szerint tévedett a törvényszék ugyanakkor, amikor a vádlottal szemben a foglalkozás gyakorlásával kapcsolatos személyi körülményeire figyelemmel őt az előzetes mentesítésre érdemesnek találta. Összességében ügyészség az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[18] Az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 598. § (2) bekezdés első fordulata alapján tanácsülésen bírálta el, a védelmi fellebbezéseket részben alaposnak találta.

[19] Az elsőfokú bíróság a III. rendű vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatát elfogadta, így az ügyészség és a védelem törvényi korlátozás folytán a bűnösség megállapítását, valamint a váddal egyező tényállást és minősítést nem sérelmezhet (Be. 580. § (2) bekezdés a) és b) pont), jogorvoslati kérelmet kizárólag a büntetés súlyosítása, illetve enyhítés érdekében, továbbá az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezés miatt jelentethettek be (Be. 583. § (3) a) pont), ezért az ítéltábla az elsőfokú ítéletnek a Be. 590. § (3) alapján a fellebbezéssel támadott rendelkezését, illetve az ehhez kapcsolódó részét bírálta felül. Vizsgálta a Be. 590. §. (5) bekezdésben foglaltakra figyelemmel az eljárási szabályok megtartását, amelyek megsértése esetén a 607. § (1) a 608. § (1) valamint a 609. § (1) alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, továbbá vizsgálta a vádlott felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének lehetőségét, a minősítés törvényességét, és az 590. § (7) szerint az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező rendelkezéseket is.

[20] A korlátozott felülbírálat keretében az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az előkészítő ülésre irányadó perrendi szabályokat betartva, megfelelő törvényi figyelmeztetést követően fogadta el a vádlott bűnösségét beismerő és tárgyaláshoz való jogról lemondó nyilatkozatát. A Be. 504. § (2) szerint a beismerő nyilatkozat elfogadásának akkor van helye, ha a vádlott nyilatkozatának természetét és jóváhagyásának következményeit megértette, beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége tekintetében ésszerű kétely nem mutatkozik, a bűnösséget beismerő nyilatkozat egyértelmű és azt az eljárás iratai alátámasztják.

[21] Az ítéltábla a felülbírálat keretében megállapította, hogy a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadására a fenti feltételek fennállása törvényesen került sor, az elsőfokú bíróság nem vétett sem abszolút sem relatív eljárási hibát, amely hatályon kívül helyezést helyezési okot képezne.

[22] A Be. 591. § (2) bekezdés értelmében a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú ítélet megalapozottságát és határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

[23] Az ítéltáblához eljuttatott iratok alapján szükségesnek találta ugyanakkor a vádlott személyi körülményeire vonatkozó tények pontosítását, e körben a tényálláshoz kötöttség nem érvényesül, mert a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan adatok nem részei a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontjában írt törvényi tényállásnak.

[24] Ennek megfelelően a tényállás személyi részét az ítéltábla az ügyiratok alapján azzal egészíti ki, hogy a vádlott diabétesz megbetegedésben és ehhez kapcsolódó különböző orvosi kezelést igénylő szemészeti betegségben szenved.

[25] A fenti kiegészítéssel a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt tények és adatok teljesek és hiánymentesen.

[26] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének a szükséges körben eleget tett és törvényesen járt el akkor is, amikor a Be. 562. § (2) alapján a bizonyítékok részletes értékelését mellőzte.

[27] A törvényszék a megállapított tényállásból helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, olyan körülmény nem merült fel, amely felmentést, hogy az eljárás megszüntetését indokolná, büntethetőségi akadály nem valósult meg. A korlátozott felülbírálat természetére tekintettel a védő írásbeli indokolásában az elsőfokú bíróság által megállapított egyenes szándékkal szemben gondatlan, illetve eshetőleges szándékú elkövetés nem sérelmezhető.

[28] Az első fokon eljáró törvényszék egybevetette az elkövetéskori és elbíráláskori büntető jogszabályokat és a Btk. 2. § (2) alkalmazásával helytállóan foglalt állást a tekintetben, hogy a vádlottat érintően az elbíráláskori törvény rendelkezéseit teremti meg az egyéb elbírálás lehetőségét.

[29] A cselekmények minősítése büntető jogszabályoknak és az állandó bírói gyakorlatnak megfelel, a költségvetést károsító bűncselekmény megnevezését mindössze a 61/2008.BK vélemény alapján pontosítani volt szükséges.

[30] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó szempontokat csaknem teljeskörűen feltárta, az mindössze az enyhítő körülmények tekintetében a büntetlen előélet megjelölésével szorul kiegészítésre.

[31] Nem fog helyt az a védelmi álláspont, hogy súlyosító körülmények között a bűncselekmények elszaporodottsága nem értékelhető. Az 56/2007.BK vélemény III/11. pontja szerint a bűncselekmények elszaporodottságát súlyosító körülményként kell értékelni, ha a köztudomás szerint az ügyben elbírált a bűncselekmények száma az elkövetéskor a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutat, vagy számuk az adott területen lényegesen magasabb az átlagosnál. Az elszaporodottság lehet országos vagy helyi szintű, helyi szinten pedig az adott törvényszék ítélkezési gyakorlatra alakítja ki, hogy melyek azok a bűncselekmények, amelyeket elszaporodottnak kell tekinteni. A Balassagyarmati Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla illetékességi területén a költségvetés károsító bűncselekmények az elkövetés idején és jelenleg is az országos átlaghoz képest elszaporodottak, ezért a védő által hivatkozottakkal szemben e körülményt is súlyosítónak kell értékelni.

[32] A védelmi fellebbezésben hivatkozott további enyhítő körülményeket az elsőfokú bíróság teljeskörűen feltárta és nyomatékuknak megfelelően értékelte, ugyanakkor szemben az ügyészi állásponttal az enyhítő körülmények túlsúlyára és az elkövetés konkrét körülményeire tekintettel a kiszabott büntetés nem felel meg a büntetési céloknak és a bünteteskiszabási elveknek. Az ítéltábla egyetértett a védelemmel abban, hogy elsőfokú bíróság az elkövetés körülményeinek - különösen a bűnsegédi magatartásnak - továbbá a bűnösségi körülményeknek nem megfelelő nyomatékot tulajdonított, figyelembe véve valamennyi az alanyi és tárgyi tényezőt a vádlottal szemben kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos, ezért az ítéltábla a szabadságvesztés tartamát enyhítette.

[33] A törvényszék helytállóan járt el akkor is, amikor lehetőséget látott a börtönbüntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére, a próbaidő tartamát azonban az ítéltábla eltúlzottnak találta, ezért azt is enyhítette.

[34] A törvényszék a vádlott tekintetében a Btk.82. § (1) és (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel szabott ki a büntetési tételnél enyhébb büntetést, ezen túlmenően az ítéltábla figyelemmel a halmazati büntetés szabályaira nem látta indokoltnak további enyhítő rendelkezés alkalmazását.

[35] Az elsőfokú bíróság a Be. 102. § (1) bekezdése szerint a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése okán törvényesen vizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét, a vádlott terhére megállapított bűncselekmény, jellegét illetően nem zárja ki e rendelkezés alkalmazását, a vádlott kedvező személyi körülményeire tekintettel pedig helytálló következtetést vont a vádlott érdemességére.

[36] Az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezése törvényesek, a védelmi fellebbezéssel ellentétben enyhébb végrehajtási fokozat megállapítására az ítéltábla nem látott törvényes indokot.

[37] A fentiekre tekintettel az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) alapján a rendelkezést rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) értelmében helybenhagyta.

Budapest, 2024. év november hó 12. napján

dr. Magócsi István
a tanács elnöke

dr. Kósa Zsuzsanna
előadó bíró

dr. Fatalin Judit
bíró

A Balassagyarmati Törvényszék 24.B.140/2023/58. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.182/2024/6. számú ítéletében írt változtatással 2024. november 12. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. év november hó 12. napján

dr. Magócsi István
a tanács elnöke